

Tid til haven

Havetips uge 15

Af: Marianne Bachmann Andersen

Gødning skal der til

Gødning til planterne er som mad for menneskene. En god kost giver velvære!

Hvert forår står planterne på spring for at starte på en ny sæson, så det er højaktuelt netop nu at give gødning til havens planter. En ældre have, hvor planterne har vokset i mange år, kan godt klare sig uden den årlige tilførsel af gødning, men der er jo forskel på at være i ok form og så være i god form. Derfor er det en god idé at tilføre en allround forårgødning i alle bedene i haven.

Handelsgødning/organiske gødninger

Gødningsprodukter til havebrug skal altid indeholde alle de nyttige gødningsstoffer; kvælstof, fosfor, kalium, magnesium, mangan, jern og en hel masse andre nyttige mineraler. Det gør fabrikerede gødningsprodukter også. NPK-gødninger er almindelige gødninger, som rigtig mange har stor glæde af at bruge i haven. Alternativt findes der organiske gødninger, der på samme måde også indeholder alle gødningsstofferne, men her er de udvundet af tang, benmel, fjer, kakaoskaller og lignende. De organiske gødninger indeholder desuden naturlige bakterier og nyttige svampe, som helt automatisk følger med produktet – en form for koncentreret kompost. De organiske gødninger er derfor med til at tilføre ekstra mikrobiologisk liv til haven, og det er rigtig godt.

Forskellen på de to typer gødninger er, at mens NPK gødningen har en meget hurtig virkning (de er lette at opløse), så tager det længere tid for de organiske gødninger at blive opløst og komme ned til rodsystemet, men så frigives gødningen også over en længere periode.

Vigtige steder, der skal gødes

GRÆSPLÆNEN

Mos i plænen kender de fleste haveejere til, så når først mosset er onduleret, skal der gødning til for at styrke græssets vækst – og derved undgår man en ny invasion af mos.

ROSENBEDET

Roserne er grådige planter, der kræver masser af gødning for at vokse. Mange roser klippes voldsomt tilbage om foråret, og de har derfor en stor opgave foran dem. Gødning tilføres ved hvert månedsskifte – så får du helt sikkert frodige og sunde roser.

FRUGTBUSKE

Både hindbær, blåbær, ribs, solbær og stikkelsbær kvitterer for forårgødsning, mens jordbærbedet ikke skal have gødning nu (vent til efter høst). Rabarberplanter skyder med raket fart op af bedet og et lille drys under de store blade, giver ekstra flotte rabarberstilke.

Køkkenhavens opstart

Trods en kølig uge, er jorden i køkkenhaven nu ved at nå en temperatur, hvor rigtig meget kan komme i gang. Højbedenes jord bliver hurtigere varme, for her virker solens stråler mere effektivt, og jorden er ofte mindre våd, hvilket gør opvarmningen lettere. Har du mulighed for at forårsfræse din køkkenhave, så løsnes jorden, vandet tørrer ud, og hermed opnår du en bedre struktur og lunere jord til de første spirer og planter.

Når først jorden er klargjort, kan de forspirede kartofler lægges. De skal ned i en dybde på ca. 5-7 cm, så de nye knolde ikke bliver grønne. Læg evt. klar plastik over kartoffelbedet for at fremme processen. Plastikken skal af, når de grønne kartoffeltoppe bliver synlige. Nu gælder det om at vente ca. 70 dage, inden man kan høste. Har du et drivhus, kan du begynde at forberede en række planter fra frø. Fyld potter, så- og prikledbakker med god såmuld fra dit havecenter. Vand til og lad gerne potterne stå og trække vandet til sig natten over. Nu kan du starte din egen produktion af ærter, valske bønner, skoleagurker, sommerblomster og kål. Chili og tomater skal fortsat forblive ved stuetemperatur, for de klarer ikke det kolde klima i et uopvarmet drivhus endnu.

I krydderurtebedet er det nu tid til at få klippet gamle visne toppe ned, få luget grundigt og så lige få styr på alle de selvsåede planter. Både purløg og især citronmelisse er formidable frøspredere, så hvis du gerne vil have glæde af alle de andre krydderurter, skal små nye spirer altså luges væk.

TIDLIGE AFGRØDER

Zitauerløg, skalotteløg og andre typer af løg skal først i jorden. De skal nemlig nå at sætte rødder og vokse sig store inden Sankthans, hvor de ret hurtigt derefter lader toppen falde, og det er slut med mere tilvækst. Spinat er også en tidlig kultur, og faktisk vil spinaten løbe i stok, hvis den først bliver sået efter ca. 15. maj. Ærter kan du også så direkte i jorden nu, men de forspirede ærteplanter synes nu alligevel at fungere bedst – og frøet når ikke at blive spist af fuglene.

I DRIVHUSET

Det klør for at komme i gang med tomater og agurker, men det er altså alt for tidligt. De meget kolde nætter giver ikke planterne en jordisk chance for at komme i gang med væksten. Hold planterne inde, hvor temperaturen er konstant og ikke under 15 grader C. Start med tomaterne, når du ikke kan vente længere, men vent med agurker og meloner – i "gamle" dage måtte man først starte disse kulturer op til grundlovsdag d. 5. juni, og det er der immervæk lang tid til.

FACEBOOK statements eller små hurtige beskeder

Gå en tur med lugespand, mælkebøttejern og en graveske. Fyld spanden dagligt, så når ukrudtet ikke at tage overhånd

Mirabeltræerne står i fuld blomst og prydkirsebærtræerne er så småt i gang. Savner du et prydkirsebærtræ til haven, så er sortimentet stort i dit havecenter, og de kan sagtens plantes nu

De første stjernemagnolia står i blomst og knopperne er meget tæt på at åbne sig på de mange andre flotte magnolia. Du kan få dem med hvide, rosa, gule og nu også helt mørkviolette blomster. Passer også til de mindre haver

I krydderurtebedet klarer mange planter vinteren, men der er jo nogle, der hvert år skal fornyes. Rosmarin, timian, salvie, estragon kan nogle gange overleve, men hverken basilikum, persille eller koriander klarer vinteren, så de skal genplantes

Tulipanerne viser farve og trodser vinden for at åbne knopperne og vise al deres pragt. Har du mange, så snup et par stykker – egne tulipaner holder rigtig længe i vasen

Også narcisserne står og byder påsken velkommen. De viser al deres forskellighed i farve, form og størrelse. Mange steder har man mulighed for at få fingre i nye typer med anderledes "trompet" farver, så investér blot i potterne med løg, for du kan efter blomstringen grave dem ned i dit bed og få glæde af dem igen til næste år

Drivhuset er lunt og godt at arbejde i, når vejret udenfor mest af alt ligner efterår. Ryd op, gør rent, planlæg ny sæson og forspir dine grøntsager og sommerblomster

Græsplænen skal slås hver uge og når de melder om regn, skal den også gødes. Anvend evt. en gødning med moshæmmer i, hvis du døjer med mos i plænen

Roserne skal klippes, for selvom dronningens fødselsdag først er d. 16. april, så blomstrer forsytiabusken og roserne har masser at saftstigning

Husk at holde en pause fra havearbejdet. Find en lun plads, hvor solens stråler varmer luften op. Stik næsen i sky og nyd forårets solstråler